

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2015

Nr 66

Nr 66

LANDSKAPSLAG

om ändring av lagtingsordningen för Åland

Föredragen för Republikens President den 21 augusti 2015

Utfärdad i Mariehamn den 10 september 2015

I enlighet med lagtingets beslut¹, tillkommet i den ordning 64 § 3 mom. lagtingsordningen (2011:97) för Åland anger,

ändras 5 § 3 mom., 7 §, 13-14 §§, 18 §, 20 §, 21 §, 25 § 1-2 mom., 26 § 2 mom., 28 § 1 mom., 31 § 2 mom., 33 § 1 mom., 34 §, 36 §, 38 § 1 mom., 41 §, 46 § 2 mom., 48 §, 52 §, 58 § 1 mom., 59 § 3 mom., 61 § och 64 § samt rubriken till 11 kap. lagtingsordningen (2011:97) för Åland samt

fogas till 19 § ett nytt 4 mom., en ny 21a §, till 28 § ett nytt 2 mom. varvid gällande 2-3 mom. blir 3-4 mom. samt ett nytt 5 mom. varvid gällande 4-8 mom. blir 6-10 mom. till 44 § ett nytt 2 mom. samt till 53 § ett nytt 4 mom., varav 28 § sådan den lyder i lagtingsordningen 2013/24 som följer:

2 kap.

Lagtinget och lagtingsledamöterna

5 §

Lagtingets sammansättning och valperiod

För ledamotskapet i lagtinget utgår ett arvo-
de samt övriga ersättningar i enlighet med vad
som bestäms i arbetsordningen eller i en landskapslag. I arbetsordningen eller landskapslagen kan också bestämmas att ersättning i särskilda fall ska utgå till tidigare ledamöter under en begränsad period. Om pension för ledamöterna bestäms i en landskapslag.

7 §

Valbarhet och inskränkningar i rätten till lagtingsuppdrag

Valbar i lagtingsval är varje röstberättigad som inte är omyndig eller som inte innehar en

militär tjänst. Förlorar en ledamot sin valbarhet, upphör hans eller hennes uppdrag som ledamot av lagtinget.

En ledamot som har utnämnts till medlem av landskapsregeringen ska frånträda sitt uppdrag som ledamot av lagtinget för den tid uppdraget i landskapsregeringen varar. Under denna tid inträder ersättaren i hans eller hennes ställe i lagtinget. En medlem av landskapsregeringen som valts till ledamot av lagtinget ska avgå från landskapsregeringen om han eller hon inte enligt bestämmelserna i detta mom. frånträder sitt uppdrag som ledamot av lagtinget.

13 §

Lagtingsledamöternas rätt att yttra sig

Varje ledamot av lagtinget och landskapsregeringen har rätt att i lagtinget fritt tala om alla angelägenheter som debatteras samt om behandlingen av dem om inte annat bestäms i denna lagtingsordning. Talmanskonferensen kan dock besluta om tidsbegränsningar av anföranden i enlighet med vad som närmare bestäms i lagtingets arbetsordning.

14 §

Sättet att uppträda

Var och en av lagtingets ledamöter har ansvar för att i sitt uppdrag uppträda sakligt och värdigt och utan att kränka eller förolämpa andra. Om en lagtingsledamot bryter mot denna bestämmelse kan talmannen påpeka detta eller frånta ledamoten rätten att fortsätta tala. En lagtingsledamot som upprepade gånger bryter mot ordningen kan tilldelas en varning av lagtinget eller utestängas från lagtingets sammanträden för högst två veckor.

¹⁾ TMK nr 1/2014-2015
LKU bet. nr 12/2014-2015

3 kap. Lagtingets organisation

18 §

Talmanskonferensen

Talmanskonferensen består av talmannen, vicesalmännen, utskottsordförandena för de permanenta utskotten och en ledamot från var och en av de lagtingsgrupper som inte annars skulle vara representerade i talmanskonferensen. Ett utskotts viceordförande är ersättare för utskottets ordförande. De lagtingsgrupper som utser en representant till talmanskonferensen ska samtidigt utse en ersättare.

Talmanskonferensen fattar beslut i enlighet med vad som bestäms i lagtingets arbetsordning samt ger råd till talmannen om hur lagtingsarbetet ska ordnas och om förfarandet vid behandlingen av ärenden i lagtinget. Talmanskonferensen kan även överlämna lagförslag till lagtinget i ärenden som rör lagtingets organisation eller arbete eller Ålands delegation i Nordiska rådets organisation eller arbete.

19 §

Talmannens uppgifter

Innan talmannen ingår en i 52 § självstyrelselagen för Åland avsedd överenskommelse med republikens president om utnämning av landshövding, ska talmannen inhämta lagtingsledamöternas åsikt i frågan. Talmannen kan i lagtinget anhängiggöra ett förfarande där lagtinget i plenum utser fem kandidater till posten som landshövding.

20 §

Självstyrelsepolitiska nämnden

Lagtinget tillsätter för varje valperiod en självstyrelsepolitisk nämnd för behandling av frågor rörande Ålands författningsenliga ställning och externa relationer samt ärenden som gäller Europeiska unionen enligt vad som närmare bestäms i 9 kap.

Självstyrelsepolitiska nämnden består av talmannen samt minst fyra och högst nio ledamöter samt ett nödvändigt antal ersättare som lagtinget väljer inom sig.

Självstyrelsepolitiska nämnden kan vid behov avge ett yttrande till landskapsregeringen i ett ärende som hör till nämndens uppgiftsområde. Nämnden kan även besluta att ett sådant ärende ska tas upp till debatt i plenum, varvid lagtinget dock inte fattar beslut i saken.

I lagtingets arbetsordning finns närmare bestämmelser om självstyrelsepolitiska nämnden. I arbetsordningen kan det också intas bestämmelser om att självstyrelsepolitiska

nämnden ges i uppdrag att å lagtingets vägnar fatta beslut om ett förslag till motiverade yttranden i subsidiaritetsärenden.

21 §

Lagtingets utskott

Lagtinget tillsätter för varje valperiod följande permanenta utskott:

- 1) lag- och kulturutskottet,
- 2) finans- och näringsutskottet och
- 3) social- och miljöutskottet.

Lagtinget ska även tillsätta ett justeringsutskott. På förslag av talmanskonferensen kan justeringsutskottet avskaffas.

Lagtinget kan dessutom tillsätta ytterligare utskott antingen för återstoden av en valperiod eller för att bereda särskilda ärenden.

Lagtinget kan på förslag av talmannen eller talmanskonferensen besluta om nyval av ett eller flera utskott.

Granskningsrapporter som i enlighet med 7 § landskapslagen (2013:25) om Landskapsrevisionen lämnas till lagtinget, översänds till finans- och näringsutskottet som fattar beslut om huruvida granskningsrapporterna ska genomgå behandling i plenum.

Finans- och näringsutskottet kan till den del lagtingets godkännande behövs, godkänna tjänstekollektivavtalen för landskapets tjänstemän.

I lagtingets arbetsordning finns närmare bestämmelser om utskotten.

21a §

Kansli Kommissionen

Lagtinget tillsätter för varje valperiod en kansli Kommission. Kansli Kommissionens sammansättning och uppgifter fastställs i lagtingets arbetsordning.

4 kap.

Regeringsbildningen

25 §

Meddelande om regeringsprogrammet

Landskapsregeringen ska utan dröjsmål överlämna sitt program till lagtinget i form av ett meddelande. Samma förfarande ska iakttas när landskapsregeringens program eller sammansättning har ändrats på ett betydande sätt.

Lagtingets behandling av meddelandet avslutas med en omröstning vid vilken det för godkännande av regeringens program krävs mer än hälften av de avgivna rösterna.

26 §

Ministrarnas bindningar

 Lantrådet och varje minister ska utan dröjsmål efter utnämningen ge en för lagtinget avsedd redogörelse för bindningar som kan ha betydelse vid utövningen av verksamheten som medlem av landskapsregeringen. Närmare bestämmelser kan intas i lagtingets arbetsordning.

5 kap.**Ärenden i lagtinget**

28 §

Hur ärenden tas upp till behandling i lagtinget

Ärenden kan tas upp i lagtinget på nedan angivna sätt.

Republikens president överlämnar genom landshövdingen en framställning eller ett meddelande i enlighet med självstyrelselagen.

 Självstyrelsepolitiska nämnden initierar en debatt i ett ärende enligt 20 § 3 mom.
 -----

31 §

Beredningen av ärenden

 Ett ärende som gäller lagtingets bifall till ikraftträdande av en internationell förpliktelse ska talmannen utan dröjsmål översända till landskapsregeringen för ett yttrande som bör föreligga när ärendet remitteras till ett utskott om inte talmannen, om möjligt efter att ha hört talmanskonferensen, i ett enskilt ärende beslutat att ett yttrande inte är nödvändigt. Landskapsregeringen ska behandla ett sådant ärende i skyndsam ordning. Lagtinget kan besluta att ett ärende som gäller lagtingets bifall till ikraftträdande av en internationell förpliktelse istället ska remitteras till självstyrelsepolitiska nämnden.
 -----

33 §

Behandlingen i plenum

 Förslag till en landskapslag, förslag som gäller lagtingets bifall till ikraftträdandet av internationella avtal samt förslag till lagtingets arbetsordning tas upp till två behandlingar i plenum. Detsamma gäller lagtingets utlåtande i enlighet med självstyrelselagens 12 § 2 mom.
 -----

34 §

Beslut i plenum

Beslut i plenum fattas med majoritet av de avgivna rösterna, om inte nå-got annat bestäms särskilt. Vid lika röstetal avgör talmannens röst utom vid val då valet avgörs genom lottning. Närmare bestämmelser om röstningsförfarandet finns i lagtingets arbetsordning.

36 §

Misstroendeyrkande

Minst fem lagtingsledamöter kan framställa ett skriftligt yrkande på att lagtinget ska förklara att lantrådet saknar lagtingets förtroende. För godkännande av ett yrkande om misstroende krävs minst 16 röster. I lagtingets arbetsordning finns närmare bestämmelser om behandlingen av misstroendeyrkanden.

38 §

Frågor och debatter

En ledamot har rätt att i lagtinget ställa en skriftlig fråga till landskapsregeringen eller en medlem i landskapsregeringen i en angelägenhet inom landskapsregeringens ansvarsområde. Dessutom har ledamöterna möjlighet att vid särskilda frågestunder ställa frågor till landskapsregeringen i angelägenheter inom landskapsregeringens ansvarsområde.
 -----

41 §

Landshövdingens rätt att vara närvarande och att yttra sig

Landshövdingen har rätt att vara närvarande vid plenum och att yttra sig i frågor som berör förhållandet mellan Åland och Finland.

6 kap.**Information och offentlighet**

44 §

Lagtingets rätt att få information

 Ledamöter som fått del av information enligt denna paragraf ska iaktta den sekretess som är påkallad av lag och av vad berört organ i varje enskilt fall efter att ha hört landskapsregeringen beslutar.

46 §

Offentligheten i lagtingets verksamhet

 Utskottens sammanträden är inte offentliga om inte annat beslutas i lagtingets arbetsord-

ning. Utskottens betänkanden och utlåtanden samt till dem bifogade handlingar blir offentliga när de justerats.

48 §

Lagtingsgrupper

Lagtingsledamöter kan komma överens om att samverka som en lagtingsgrupp i lagtinget. Lagtingsgrupperna har status som juridisk person. Närmare bestämmelser om lagtingsgrupperna kan intas i arbetsordningen.

8 kap. Finanserna

52 §

Tilläggsbudget och kompletterande budgetförslag

Om det finns behov av att ändra landskapets budget ska landskapsregeringen överlämna ett förslag till tilläggsbudget till lagtinget. Landskapsregeringen kan även överlämna ett kompletterande budgetförslag.

53 §

Budgetens innehåll

De allmänna grunderna för landskapets affärsverks verksamhet och ekonomi bestäms genom landskapslag. Inkomstposter och anslag som gäller affärsverken tas in i budgeten endast till den del det anges i landskapslag. I samband med behandlingen av budgeten godkänner lagtinget de centrala målen för affärsverkens tjänster och övriga mål för verksamheten.

9 kap. Internationella förhållanden

58 §

Behörighet i internationella frågor

Lagtinget ger sitt bifall till ikraftträdandet av internationella avtal i den ordning som gäller

Mariehamn den 10 september 2015

CAMILLA GUNELL
lantråd

för behandlingen av förslag till landskapslagar i enlighet med vad som närmare bestäms i arbetsordningen.

59 §

Lagtingets deltagande i beredningen av ärenden som gäller Europeiska unionen

Landskapsregeringen ska ge självstyrelsepolitiska nämnden information om ärendets behandling i statsrådet samt i mån av möjlighet om behandlingen i Europeiska unionen. Självstyrelsepolitiska nämnden kan höra Finlands regeringsrepresentanter i dessa ärenden.

61 §

Lagtingets deltagande i parlamentens subsidiaritetskontroll

Bestämmelser om hur beslut fattas om lagtingets ståndpunkt huruvida ett utkast till en lagstiftningsakt från Europeiska unionens kommission är förenligt med subsidiaritetsprincipen finns i 20 § samt i lagtingets arbetsordning.

11 kap. Särskilda bestämmelser

64 §

Ändringar av lagtingsordningen

Beslut om ändring eller upphävande av eller avvikelser från bestämmelser i denna lagtingsordning ska vid ärendets andra behandling omfattas av minst två tredjedelar av de avgivna rösterna.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2015.

Roger Nordlund
föredragande minister